

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 20. Statuta OTP banke Srbija od 31.01.2022. godine, Upravni odbor Banke usvaja:

PRAVILNIK O OTKRIVANJU I SPREČAVANJU ZLOUPOTREBA NA TRŽIŠTU

1. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom o otkrivanju i sprečavanju zloupotreba na tržištu (u daljem tekstu: Pravilnik) koji čini sastavni deo Pravila poslovanja za investicione usluge i aktivnosti i dodatne usluge OTP banke Srbija (u daljem tekstu: Pravila poslovanja) uređuju se mere, sistemi i postupci za otkrivanje i sprečavanje zloupotreba na tržištu.

2. POJMOVI

Član 2.

Pojmovi i izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sledeća značenja:

- **Zakon** je Zakon o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 129/2021);
- **Komisija za hartije od vrednosti** (u daljem tekstu: „**Komisija**“) je nezavisna i samostalna regulatorna i nadzorna institucija Republike Srbije koja vrši javna ovlašćenja u skladu sa nadležnostima propisanim Zakonom;
- **Kreditna institucija** je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju prudencijalna pravila za kreditne institucije, odnosno u Republici Srbiji kreditna institucija je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju banke, odnosno u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju kreditne institucije;
- **Banka - OTP banka Srbija** je Kreditna institucija u smislu Zakona, koja ima dozvolu Narodne banke Srbije za obavljanje delatnosti bankarskog poslovanja u skladu sa Zakonom o bankama i koja je dobila dozvolu Komisije za hartije od vrednosti za obavljanje delatnosti investicionog društva;
- **Odeljenje tržišta kapitala** je poseban organizacioni deo Kreditne institucije namenjen obavljanju investicionih usluga iz člana 2. stav 1. tačke 2) i 3) Zakona. Banka u okviru poslovne delatnosti, odnosno Odeljenje tržišta kapitala, u okviru svojih nadležnosti, obavlja dodatne usluge iz člana 2. stav 1. tačka 3) podtačke (2) i (4) Zakona za koje nije potrebna dozvola Komisije;
- **Klijent** je svako pravno ili fizičko lice kome Banka pruža Usluge;
- **Usluge** su investicione usluge i aktivnosti kao i dodatne usluge navedene u Pravilima poslovanja;
- **Finansijski instrumenti** su:
  1. Prenosive hartije od vrednosti;
  2. Instrumenti tržišta novca;
  3. Jedinice institucija kolektivnog investiranja;

4. Opcije, fjučersi (terminski ugovori), svopovi, kamatni forvardi (nestandardizovani kamatni terminski ugovori) i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, ili prinose, emisione jedinice kao i svi drugi izvedeni finansijski instrumenti, finansijski indeksi ili finansijske mere koje je moguće namiriti fizički ili u novcu;
  5. Opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i koji:
    - a) Moraju biti namireni u novcu, ili
    - b) Mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora;
  6. Opcije, fjučersi, svopovi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, pod uslovom da su predmet trgovanja na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u, izuzev veleprodajnih energetske proizvoda kojima se trguje na OTP-u i koji se moraju fizički namiriti;
  7. Opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, ako nisu navedeni u podtački (6) ove tačke i nemaju poslovnu namenu, a imaju obeležja drugih izvedenih finansijskih instrumenata;
  8. Izvedeni finansijski instrumenti za prenos kreditnog rizika;
  9. Finansijski ugovori za razlike;
  10. Opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na klimatske varijable, troškove prevoza, stope inflacije ili druge službene, ekonomske i statističke podatke, a koji moraju biti namireni u novcu ili mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora, kao i drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i merne jedinice koje nisu navedene u ovoj tački, a koji imaju odlike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, imajući u vidu, između ostalog, da li se njima trguje na regulisanom tržištu, OTP-u ili MTP-u;
  11. Emisione jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica za koje je utvrđeno da su u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sistem trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte;
- **Bliska povezanost**, u smislu Zakona, je odnos u kojem su dva ili više fizičkih ili pravnih lica povezana:
    - 1) učešćem u vidu posjedovanja, neposredno ili putem kontrole, najmanje 20% prava glasa ili kapitala društva;
    - 2) kontrolom, koja označava odnos moći matičnog nad zavisnim društvom u svim slučajevima iz zakona kojim se uređuje računovodstvo ili sličan odnos između fizičkog ili pravnog lica i nekog društva, s tim da se svako zavisno društvo zavisnog društva takođe smatra zavisnim društvom matičnog društva koje se nalazi na čelu tih društava;
    - 3) stalno, putem odnosa kontrole;
    - 4) članovima porodice;
  - **Članovi porodice**, u smislu Zakona, su:
    - 1) supružnici, odnosno lica koja žive u vanbračnoj zajednici;
    - 2) potomci i preci u pravoj liniji neograničeno;
    - 3) srodnici do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tazbini;
    - 4) usvojlac i usvojenici i potomci usvojenika;
    - 5) staralac i štićenici i potomci štićenika;

- **Relevantno lice**, u smislu Pravilnika o organizacionim uslovima, u odnosu na Banku je:
  - (1) lice sa vlasničkim učešćem u Banci ili vezanom zastupniku,
  - (2) rukovodioci ili vezani zastupnik, član izvršnog odbora u čijoj je nadležnosti pružanje Usluga;
  - (3) zaposleno lice u Odeljenju tržište kapitala ili vezani zastupnik, interni kontrolor, zaposleni u mreži ekspozitura Banke i Odeljenju za privatno bankarstvo koji u svojim poslovnim procesima pružaju Usluge, zaposleni u Odeljenju za podršku poslovnima na finansijskom tržištu,
  - (4) svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane Banke ili vezanog zastupnika za pružanje usluga iz njegove nadležnosti,
  - (5) fizičko lice koje je direktno uključeno u pružanje usluga Banci ili njegovom vezanom zastupniku na temelju ugovora o poveravanju poslovnih procesa, a u svrhu pružanja Usluga Banke;
- **Lice sa kojim je relevantno lice u odnosima bliske povezanosti**, u smislu Pravilnika o organizacionim uslovima, je:
  - (1) bračni, odnosno vanbračni drug relevantnog lica,
  - (2) potomci i preci u pravoj liniji neograničeno,
  - (3) srodnik do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tazbini,
  - (4) usvojilac i usvojenici i potomci usvojenika,
  - (5) staralac i šticenici i potomci šticenika,
  - (6) svako drugo lice koje je sa relevantnim licem provelo u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana od datuma predmetne lične transakcije;
- **Isključivo za potrebe ovog Pravilnika: Rukovodioci** su lica zaposlena u Banci koja imaju saglasnost i dozvolu Komisije, prema Pravilniku Komisije kao rukovodioci organizacionog dela kreditne institucije namenjenog za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti, i to su u Banci direktor Odeljenja tržište kapitala i direktor Direkcije za globalna tržišta;
- **Nadležna organizaciona jedinica Banke** je organizaciona jedinica Banke koja nije Odeljenje tržišta kapitala;
- **Izdavalac** je domaće ili strano pravno lice privatnog ili javnog prava, koje izdaje ili predlaže izdavanje finansijskih instrumenata, a ukoliko se radi o depozitnim potvrđama, izdavaocem se smatra lice koje izdaje hartije od vrednosti koje predstavljaju te depozitne potvrde;
- **Vezani zastupnik** je fizičko ili pravno lice koje, pod punom i bezuslovnom odgovornošću jedinog investicionog društva ili kreditne institucije za čiji račun nastupa, obavlja sledeće poslove:
  - (1) promoviše, odnosno nudi investicione i/ili dodatne usluge klijentima ili potencijalnim klijentima;
  - (2) prima i prenosi naloge klijenata u pogledu investicionih usluga ili finansijskih instrumenata;
  - (3) plasira finansijske instrumente; ili
  - (4) pruža savete klijentima ili potencijalnim klijentima u vezi tih finansijskih instrumenata ili usluga.

3. OPŠTE ODREDBE

Član 3.

Zloupotreba na tržištu obuhvata sva nezakonita ponašanja na finansijskom tržištu, i obuhvata:

- Trgovanje na osnovu insajderskih informacija;
- Nezakonito otkrivanje insajderskih informacija;
- Manipulacije na tržištu.

Banka je uspostavila i održava mere, sisteme i postupke kojima se obezbeđuje efikasno i stalno praćenje svih primljenih i prenetih naloga i svih izvršenih transakcija u svrhu otkrivanja i identifikacije naloga i transakcija koji bi mogli predstavljati trgovanje ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacije na tržištu ili pokušaj manipulacije na tržištu, kao i dostavljanje prijave sumnjivih transakcija i naloga Komisiji.

Mere, sistemi i postupci su uređeni Pravilima poslovanja, ovim Pravilnikom i drugim internim aktima Banke.

Mere, sistemi i postupci su primereni i proporcionalni obimu, veličini i prirodi delatnosti koju obavlja Banka, odnosno Odeljenje tržišta kapitala, predmet su redovne procene najmanje jednom godišnje i po potrebi se ažuriraju, o čemu se vodi evidencija u pisanom obliku, a informacije se čuvaju najmanje sedam godina.

4. INSAJDERSKE INFORMACIJE

Član 4.

Insajderske informacije obuhvataju sledeće vrste informacija:

- (1) informacije o tačno određenim činjenicama koje nisu objavljene, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cenu tih finansijskih instrumenata ili na cenu povezanih izvedenih finansijskih instrumenata;
- (2) u vezi sa izvedenim finansijskim instrumentima na robu informacije o tačno određenim činjenicama koje nisu objavljene, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više takvih izvedenih finansijskih instrumenata ili na ugovore za robu na spot tržištu, a koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cenu tih izvedenih finansijskih instrumenata ili povezanih ugovora za robu na spot tržištu i ako se opravdano očekuje da se takve informacije objave ili postoji obaveza objave u skladu sa odredbama zakona ili podzakonskih akata, tržišnim pravilima, ugovorima, praksom ili običajima na relevantnim tržištima robnih izvedenih finansijskih instrumenata ili na spot tržištima robe;
- (3) za lica zadužena za izvršavanje naloga u vezi sa finansijskim instrumentima, insajderske informacije su i informacije o tačno određenim činjenicama dobijene od klijenta u vezi sa budućim nalogima klijenta, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cene tih finansijskih instrumenata, cenu povezanih ugovora za robu na spot tržištu ili na cenu povezanog izvedenog finansijskog instrumenta.

Insajderske informacije su informacije koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cene tih finansijskih instrumenata, povezanih izvedenih finansijskih instrumenta ili povezanih ugovora za robu na spot tržištu, odnosno informacije koje bi razuman investitor verovatno koristio kod donošenja odluke o ulaganju.

Član 5.

Insajderske informacije u smislu prethodnog člana su informacije o tačno određenim činjenicama ako se njima ukazuje na niz okolnosti koje postoje ili za koje razumno može da se očekuje da će postojati, odnosno na događaj koji se dogodio ili se razumno može očekivati da će se dogoditi, kada su dovoljno konkretne da omogućе zaključivanje o uticaju tog niza okolnosti ili događaja na cene finansijskih instrumenata, povezanog izvedenog finansijskog instrumenta ili povezanih ugovora za robu na spot tržištu.

U slučaju dugotrajnog procesa čija je svrha ili posledica stvaranje određene okolnosti ili određenog događaja, te buduće okolnosti ili taj budući događaj, kao i međukoraci tog procesa mogu se smatrati insajderskim informacijama, pri tome se smatra da je međukorak u dugotrajnom procesu insajderska informacija ukoliko sama po sebi ispunjava kriterijume za insajderske informacije iz ovog poglavlja.

Ustaljene tržišne prakse su prakse koje se razumno očekuju na jednom ili više finansijskih tržišta u skladu sa propisanim postupkom, a koji Komisija bliže propisuje.

Za lica odgovorna za sprovođenje naloga u vezi sa finansijskim instrumentima, insajderske informacije su i informacije o tačno određenim činjenicama dobijene od klijenta u vezi sa budućim nalogima klijenta, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su javno objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cene tih finansijskih instrumenata ili na cenu izvedenog finansijskog instrumenta.

4.1 Trgovanje na osnovu insajderskih informacija

Član 6.

Zabranjeno je svakom licu koje poseduje insajdersku informaciju da tu informaciju upotrebi neposredno ili posredno pri sticanju, otuđenju i pokušaju sticanja ili otuđenja, za sopstveni račun ili za račun trećeg lica, finansijskih instrumenata na koje se ta informacija odnosi.

Trgovanje na osnovu insajderskih informacija postoji i u sledećim situacijama:

- insajderske informacije se koriste kod povlačenja ili izmene naloga u vezi sa finansijskim instrumentom na koji se informacije odnose, ako je nalog koji se povlači ili menja dat pre nego što je to lice posedovalo insajderske informacije,
- lice koje ima insajderske informacije na osnovu tih informacija preporučuje drugom licu sticanje ili otuđenje finansijskih instrumenata na koje se ove informacije odnose, ili podstiče to lice da izvrši takvo sticanje ili otuđenje, ili
- lice koje ima insajderske informacije na osnovu tih informacija preporučuje drugom licu povlačenje ili izmenu naloga u vezi sa finansijskim instrumentima na koje se ove informacije odnose, ili podstiče to lice da izvrši takvo povlačenje ili izmenu naloga,
- lice koje koristi preporuke ili podstičaje zna ili bi moralo znati da se one zasnivaju na insajderskim informacijama.

Stav 1. i 2. ovog člana primenjuju se na lice koje poseduje insajderske informacije putem:

- (1) članstva u upravi izdavaoca;
- (2) učešća u kapitalu izdavaoca;
- (3) pristupa informacijama do kojih dolazi obavljanjem dužnosti na radnom mestu, vršenjem profesije ili drugih dužnosti;
- (4) krivičnih dela koje je počinilo.

Ukoliko je lice iz stava 2. ovog člana pravno lice, zabrana se odnosi i na fizička lica koja učestvuju u donošenju odluke o vršenju transakcije (odluka o sticanju, otuđenju, povlačenju ili izmeni naloga) za račun pravnog lica o kome je reč.

Odredbe ovog člana se ne primenjuju na transakcije koje se obavljaju prilikom izvršavanja dospеле obaveze sticanja ili otuđenja finansijskih instrumenata, kada je takva obaveza rezultat ugovora koji je zaključen pre nego što je lice posedovalo insajderske informacije.

4.2 Zakonito ponašanje

Član 7.

Neće se smatrati da je pravno lice upotrebilo insajderske informacije ili da je trgovalo na osnovu insajderskih informacija koje poseduje ili je posedovalo ako:

- (1) je uspostavilo, sprovelo i održalo odgovarajuće i efikasne mehanizme i postupke koji efikasno obezbeđuju da fizičko lice koje je donelo odluku o sticanju ili otuđenju finansijskog instrumenta na koje se informacije odnose, kao i druga fizička lica koja su uticala na tu odluku, nisu posedovala insajderske informacije; i
- (2) nije ohrabralo, davalo preporuku, podsticalo ili na drugi način uticalo na fizičko lice koje je u ime pravnog lica steklo ili otuđilo finansijske instrumente na koje se informacije odnose.

Ne podrazumeva se da je lice koje ima insajderske informacije upotrebilo te informacije ili da je stoga trgovalo na osnovu insajderskih informacija kada je to lice:

- 1) za finansijski instrument na koji se odnose informacije, market mejker ili lice ovlašćeno da deluje kao druga ugovorna strana, a sticanje ili otuđenje finansijskog instrumenta na koji se informacije odnose je zakonito izvršeno u okviru uobičajenog obavljanja funkcije market mejkera ili druge ugovorne strane za taj finansijski instrument; ili
- 2) ovlašćeno da izvršava naloge treće strane, a sticanje ili otuđenje finansijskih instrumenata na koje se nalog odnosi zakonito obavlja u toku uobičajenog obavljanja posla, profesije ili dužnosti tog lica.

Činjenica da lice poseduje insajderske informacije ne podrazumeva da je lice upotrebilo te informacije, kada to lice transakciju vrši radi sticanja ili otuđenja finansijskih instrumenata, u okviru ispunjavanja obaveze koja je dospela u dobroj veri, a ne u cilju izbegavanja zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija i ako:

- 1) ova obaveza proizilazi iz datog naloga ili sporazuma sklopljenog pre nego što je to lice došlo u posed insajderske informacije; ili
- 2) je transakcija izvršena radi ispunjavanja obaveze propisane zakonom ili podzakonskim aktom koja je nastala pre nego što je to lice došlo u posed insajderske informacije.

Sama činjenica da lice ima insajderske informacije ne podrazumeva da je lice trgovalo na osnovu insajderskih informacija, kada je to lice steklo te insajderske informacije tokom preuzimanja ili spajanja sa privrednim društvom i da koristi te insajderske informacije isključivo u svrhu postupka spajanja ili preuzimanja, pod uslovom da su insajderske informacije objavljene ili su na drugi način prestale da budu insajderske informacije u trenutku odobrenja spajanja ili prihvatanja ponude društva od strane akcionara. Odredbe ovog stava ne primenjuju se na sticanje ispod kontrolnog praga.

Činjenica da lice koristi sopstveno znanje da se odlučilo da stekne ili otuđi finansijske instrumente pri njihovom sticanju ili otuđenju, ne podrazumeva da je lice upotrebilo insajderske informacije.

Nezavisno od odredbi ovog člana, i dalje može da se smatra da je došlo do povrede zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija, ako Komisija utvrdi da je za te naloge za trgovanje, transakcije ili postupke postojao nezakonit razlog.

4.3 Nezakonito otkrivanje insajderskih informacija

Član 8.

Zabranjeno je svakom licu da:

- (1) otkriva i čini dostupnim insajderske informacije bilo kom drugom licu, osim ako se informacija otkrije i učini dostupnom u redovnom poslovanju, profesiji ili dužnosti;
- (2) preporučuje ili navodi druge osobe da na osnovu insajderske informacije stekne ili otuđi finansijske instrumente na koje se ta informacija odnosi;
- (3) preporučuje drugom licu povlačenje ili izmenu naloga u vezi sa finansijskim instrumentima na koje se insajderske informacije odnose, ili podstiče to lice da izvrši takvo povlačenje ili izmenu naloga.

Nezakonito otkrivanje insajderskih informacija je i kada lice koje daje preporuke ili vrši podsticanje zna ili bi moralo znati da se davanje preporuka ili vršenje podsticanja zasniva na insajderskim informacijama.

Razmena informacija se odnosi na sve oblike komunikacije (sastanci, telefonski razgovori, elektronska komunikacija, dostavljanje zapisnika sa sastanka i dr).

Zaposlenim licima u Banci, kao i sa njima povezanim licima je zabranjeno da:

- (1) vrše odnosno pokušavaju da vrši insajdersko trgovanje;
- (2) preporučuju ili navode druge osobe da vrše insajdersko trgovanje;
- (3) protiv propisa koriste insajdersku informaciju.

Član 9.

Klijenti Banke i zaposleni u Banci ne smeju sticati, kupovati, prodavati ili na drugi način raspolagati finansijskim instrumentima korišćenjem insajderskih informacija.

Banka u svemu primenjuje odredbe definisane Pravilima poslovanja, ovim Pravilnikom i drugim relevantnim internim aktima Banke.

Član 10.

Banka vodi računa da pristup insajderskim informacijama bude omogućen samo onim relevantnim zaposlenim u organizacionim jedinicama kojima su takve informacije opravdano potrebne pri

izvršavanju njihovih poslovnih i profesionalnih obaveza, u skladu sa Zakonom, Pravilima poslovanja, ovim Pravilnikom i drugih relevantnim internim aktima Banke, i u tu svrhu se primenjuje takozvani mehanizam kineskog zida u organizacionoj strukturi.

5. ZABRANA MANIPULACIJE I ŠIRENJA NEISTINITIH INFORMACIJA

5.1 Manipulacije na tržištu

Član 11.

Manipulacija na tržištu obuhvata sledeće radnje:

1) izvršavanje transakcije, ispostavljanje naloga za trgovanje ili drugi postupak koji:

(1) daje ili bi verovatno dao neistinite ili obmanjujuće signale ili informacije o ponudi, tražnji ili ceni finansijskog instrumenta ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu;

(2) održava ili bi verovatno održavao cenu jednog ili više finansijskih instrumenata ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu na neuobičajenom ili veštačkom nivou, osim ukoliko lice koje učestvuje u transakciji, dajući nalog za trgovanje ili učestvujući na drugi način, dokaže da su ta transakcija, nalog ili postupak izvršeni iz zakonitih razloga i da su u skladu sa prihvaćenim tržišnim praksama na tom tržištu;

2) izvršavanje transakcije, ispostavljanje naloga za trgovanje ili druge aktivnosti ili postupci koji utiču ili mogu uticati na cenu jednog ili više finansijskih instrumenata ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, pri čemu se upotrebljavaju fiktivna sredstva ili drugi oblici obmane ili prevare;

3) širenje informacija putem sredstava javnog informisanja, uključujući i internet i sva druga sredstva kojima se daju, odnosno kojim bi se mogli davati lažni ili obmanjujući signali u pogledu ponude, potražnje ili cene finansijskog instrumenta, ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, ili drže ili bi mogle držati na neuobičajenom ili veštačkom nivou cenu jednog ili više finansijskih instrumenata ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, uključujući i širenje glasina, a od strane lica koje je znalo ili je moralo znati da su te informacije neistinite ili da dovode u zabludu, kada lica koja su prenela informacije stiču, za sebe ili drugo lice, prednost ili korist od širenja tih informacija;

4) prenošenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili davanje lažnih ili obmanjujućih osnovnih podataka u odnosu na referentnu vrednost kada je lice koje je prenelo informaciju ili dalo osnovni podatak znalo ili je moralo znati da su oni lažni ili obmanjujući, ili svaki drugi postupak kojim se manipuliše izračunavanjem referentne vrednosti.

U radnje i postupke koji se smatraju manipulacijama na tržištu naročito se ubraja sledeće:

1) aktivnosti jednog ili više lica koja sarađuju kako bi obezbedila dominantan položaj nad ponudom ili tražnjom finansijskog instrumenta ili povezanim ugovorima za robu na spot tržištu koji posredno ili neposredno utiču ili bi mogli uticati na utvrđivanje kupovnih ili prodajnih cena ili stvaranje drugih nepoštenih uslova trgovanja;

2) kupovina ili prodaja finansijskih instrumenata na početku ili pred kraj trgovačkog dana, koja ima ili bi mogla imati obmanjujući uticaj na investitore koji donose odluke na osnovu prikazanih cena, uključujući početne ili cene na zatvaranju;

3) ispostavljanje naloga na mesto trgovanja, uključujući svako njegovo povlačenje ili izmenu, upotrebom bilo kog raspoloživog sredstva trgovanja, uključujući elektronska sredstva, kao što su strategije algoritamskog i visokofrekventnog trgovanja, i koje imaju jednu od posledica iz stava 1. tačke 1) i 2) ovog člana, putem:

(1) ometanja ili usporavanja funkcionisanja sistema trgovanja na mestu trgovanja ili je verovatno da će tako delovati;

(2) otežavanja prepoznavanja stvarnih naloga u sistemu trgovanja na mestu trgovanja, ili je verovatno da će tako delovati, uključujući unošenje naloga koji dovode do preopterećenja ili destabilizacije knjige naloga;

(3) stvaranja ili je verovatno da će doći do stvaranja lažnih ili pogrešnih signala u vezi sa ponudom ili cenom finansijskog instrumenta i potražnjom za njim, posebno unošenjem naloga kojim se pokreće ili pojačava trend;

4) iskorišćavanja povremenog ili redovnog pristupa tradicionalnim ili elektronskim sredstvima javnog informisanja iznošenjem mišljenja o finansijskom instrumentu ili povezanom ugovorom za robu na spot tržištu (ili indirektno o njegovom izdavaocu), i to tako što je to lice prethodno zauzelo poziciju u tom finansijskom instrumentu ili povezanom ugovoru za robu na spot tržištu i ostvarivalo korist nakon uticaja koje je iznošenje mišljenja imalo na cenu tog instrumenta ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, a da istovremeno javnosti nije objavilo postojanje sukoba interesa na odgovarajući i efikasan način.

Ukoliko je lice iz ovog člana pravno lice, ovaj član se odnosi i na fizička lica koja učestvuju u donošenju odluke o vršenju transakcije za račun pravnog lica o kome je reč.

5.2 Zabrana manipulacija na tržištu

Član 12.

Manipulacije na tržištu su zabranjene.

Lica koja učestvuju u manipulacijama na tržištu solidarno su odgovorna za štetu koja nastane kao posledica manipulacije na tržištu.

Zaposleni u Banci su dužni da se pridržavaju postupaka, sistema i mera koje imaju za cilj efikasno i stalno praćenje svih primljenih i prenetih naloga i svih izvršenih transakcija u svrhu otkrivanja i identifikacije naloga i transakcija koji bi mogli predstavljati trgovanje ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacije na tržištu ili pokušaj manipulacije na tržištu, odnosno otkrivanje i sprečavanje manipulacije na tržištu, a koje su propisane Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, Pravilima poslovanja, ovim Pravilnikom i drugim relevantnim internim aktima Banke i aktima organizatora tržišta. Banka ove mere i postupke najmanje jednom godišnje procenjuje i po potrebi ažurira, o čemu se vodi evidencija u pisanom obliku, a informacije se čuvaju najmanje sedam godina.

Interna kontrola Odeljenja tržište kapitala primenjuje jasno definisanu ulogu i ima široka ovlašćenja, u sprovođenju mera i postupaka za otkrivanje i sprečavanje manipulacija na tržištu, dobro poznavanje organizacije, tehnologije i procedure poslovanja.

Odeljenje tržište kapitala je obavezno da, na osnovu dostupnih podataka, obavesti Komisiju i Nadležnu organizacionu jedinicu Banke o slučajevima za koje opravdano sumnja da se radi o manipulacijama na tržištu i zloupotrebi tržišta.

Član 13.

Sva zaposlena Relevantna lica u Banci dužna su da obraćaju pažnju i prijavljuju internom kontroloru aktivnosti za koje se može opravdano posumnjati da predstavljaju aktivnosti koje se smatraju manipulacijom na tržištu.

Član 14.

Zaposleni u Odeljenju tržište kapitala su dužni da pri prijemu naloga odnosno prilikom izvršavanja transakcije razmotre indikatore koji sami po sebi ne znače da se u konkretnom slučaju radi o zloupotrebi tržišta, niti se podrazumeva suprotno ako neka činjenica ili događaj nije naveden ovde, već prilikom procene treba da uzmu u obzir specifične okolnosti svakog pojedinačnog slučaja:

- Da li i u kojoj meri dati nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije predstavljaju značajan deo dnevnog obima transakcija relevantnim finansijskim instrumentom na mestu trgovanja, posebno kada te aktivnosti vode do značajne promene cene finansijskog instrumenta;
- U kojoj meri nalozi za trgovanje koje su izdala lica sa značajnom kupovnom ili prodajnom pozicijom u finansijskom instrumentu ili transakcije koje su ta lica izvršila, vode do značajnih promena cene finansijskog instrumenta ili izvedenih finansijskih instrumenata ili odnosne varijable, uključene na mestu trgovanja;
- Da li izvršene transakcije dovode do stvarne promene vlasništva nad finansijskim instrumentom uključenim na mestu trgovanja;
- U kojoj meri dati nalozi ili izvršene transakcije obuhvataju izmenu pozicija u kratkom periodu i predstavljaju značajan deo dnevnog obima trgovanja relevantnim finansijskim instrumentom mestu trgovanja, i da li bi mogli biti povezani sa značajnim promenama cene finansijskog instrumenta uključenog na mestu trgovanja;
- U kojoj su meri dati nalozi ili izvršene transakcije, koncentrisani u okviru kratkog vremenskog razdoblja tokom dnevnog trgovanja, doveli do promene cene koja je usled toga promenila smer kretanja;
- U kojoj meri dati nalozi menjaju prikaz najboljih cena ponude ili potražnje finansijskog instrumenta uključenog na mestu trgovanja, ili prikaz dubine tržišta koja je vidljiva učesnicima na tržištu, a uklonjeni su pre nego što su izvršeni;
- U kojoj su meri nalozi dati ili transakcije izvršene u specifično vreme (na kraju trgovanja) ili oko specifičnog vremena u kojem se izračunavaju referentne cene (cene zatvaranja) i rade druga izračunavanja, a iste vode do promene cena koje imaju uticaj na referentne cene i izračunavanja.
- Da li datim nalozima ili izvršenim transakcijama prethodi ili sledi nakon njih, širenje neistinitih, lažnih ili obmanjujućih informacija od strane lica koja su naloge dala ili transakcije izvršila, ili lica koja su s njima povezana;
- Da li naloge daju ili transakcije izvršavaju lica koja, pre ili nakon što daju nalog ili izvrše transakciju, distribuiraju, neposredno ili posredstvom lica koja su sa njima povezana, istraživanja tržišta ili preporuke za ulaganje koje su netačne, pristrasne ili očigledno pod uticajem materijalnih interesa.

Član 15.

Zaposleni u Odeljenju tržište kapitala, kao ni Relevantna lica ne smeju na bilo koji način vršiti manipulacije na tržištu, niti navoditi druga lica da to čine u cilju veštačkog formiranja cene finansijskih instrumenata.

5.3 Obaveštavanje o sumnjivim transakcijama

Član 16.

Svi zaposleni u Odeljenju tržište kapitala, zaposleni u Odeljenju privatnog bankarstva koji pružaju Usluge, kao i zaposleni u mreži ekspozitura Banke koji u svojim poslovnim procesima pružaju Usluge, koji opravdano sumnjaju da bi transakcija mogla predstavljati trgovanje na osnovu insajderske informacije ili da se radi o manipulaciji na tržištu, dužni su da bez odlaganja, a najkasnije do kraja radnog dana, o tome obaveste internog kontrolora.

Obaveštenje o sumnjivoj transakciji, odnosno kada postoji sumnja na manipulaciju na tržištu, podnosi se na obrascu (STOR) koji je objavljen na internet stranici Komisije i koji je propisan od strane Komisije. Svaki obrazac se posebno numeriše rednim brojem koji dodeljuje interni kontrolor, a na osnovu evidencije sumnjivih transakcija koju vodi.

Interni kontrolor je dužan da odmah po prijemu obaveštenja o sumnji na manipulaciju na tržištu izvrši kontrolu date planirane odnosno izvršene transakcije i sačini izveštaj koji odmah prosleđuje Rukovodiocima i Nadležnoj organizacionoj jedinici Banke.

Ukoliko interni kontrolor utvrdi da postoje opravdani razlozi za sumnju, dužan je da bez odlaganja obavesti Komisiju, Rukovodioce i Nadležnu organizacionu jedinicu Banke i dostavi sve podatke u skladu sa relevantnim propisima, na adresu elektronske pošte Komisije: zloupotrebe@sec.gov.rs.

Ukoliko interni kontrolor nakon izvršene kontrole utvrdi da ne postoji opravdanost sumnje na manipulaciju na tržištu, dužan je da o tome sačini službenu belešku u kojoj će obavezno navesti razlog za neprijavlivanje transakcije Komisiji, kao i dati predlog mera za dalje praćenje naloga vezanog za dato obaveštenje o sumnji i datog klijenta.

Član 17.

Banka ne sme da obavesti ni jedno drugo lice o obaveštenju iz prethodnog člana ovih Pravila poslovanja, što se posebno odnosi na lice u čije su ime dati nalozi odnosno obavljene transakcije ili strane povezane sa tim licem, osim lica kojima se obaveštenje dostavlja na osnovu Zakona, podzakonskih akata Komisije, Pravila poslovanja i ovim Pravilnikom.

Ispunjavanje ovog zahteva ne izlaže lice koje je izvršilo obaveštavanje nikakvoj vrsti odgovornosti, pod uslovom da lice koja je dostavilo obaveštenje deluje u dobroj veri.

Obaveštavanje Komisije i Nadležne organizacione jedinice Banke u skladu sa relevantnim propisima, Pravilima poslovanja, ovim Pravilnikom i internim aktima Banke, dostavljeno u dobroj veri, ne predstavlja kršenje bilo kog ograničenja otkrivanja informacija propisanog ugovorom ili bilo kojim propisom te ne podleže nikakvoj vrsti odgovornosti za lice koje je dalo takvo obaveštenje.

Komisija, radi zaštite uzbunjivača, odnosno lica koja prijave zloupotrebu na tržištu za koju su saznala u obavljanju svog posla, od odmazde, diskriminacije ili drugog nepoštenog postupanja prema njima, je uspostavila posebnu telefonsku liniju, adresu elektronske pošte i „online“ obrazac preko koga se može podneti prijava. O postojanju uzbunjivača neće biti obavешteno lice na koje se prijava odnosi.

Član 18.

Banka čuva dokumentaciju koja se odnosi na planirane i izvršene transakcije kod kojih je postojala sumnja na manipulacije na tržištu, a o kojima su obaveštenja poslata Komisiji, u skladu sa relevantnim propisima i internim aktima Banke.

Banka najmanje sedam godina čuva informacije na osnovu kojih je sprovedena analiza naloga i transakcija, koji bi mogli predstavljati zloupotrebe na tržištu ili pokušaj zloupotreba, i ove informacije se dostavljaju Komisiji na njen zahtev. Banka obezbeđuje poverljivost prikupljenih podataka i dostavljenih prijavi.

6. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19.

Na sve ono što nije regulisano ovim Pravilnikom o otkrivanju i sprečavanju zloupotreba na tržištu primenjuju se odredbe Pravila poslovanja i druga interna akta Banke.

Član 20.

Ovaj Pravilnik o otkrivanju i sprečavanju zloupotreba na tržištu stupa na snagu danom dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti, a počinje da se primenjuju osmog dana od dana objavljivanja na internet stranici.

Upravni odbor OTP banke Srbija
Predsednik Upravnog odbora, László Wolf